

گزارش ایران درباره امکان سنجی ایجاد شغل ۱۰تا میلیون تومانی

مهارت آموزی اکسیر ایجاد شغل با سرمایه کم

مریم آریایی خبرنگار

اوایل دی ماه امسال بود که حجت‌الله عبدالملکی، وزیر تعاون، کارورفاه اجتماعی بی‌یادآوری ایده خود برای راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک با سرمایه اندک، بار دیگر گفت: «سه سال پیش مطرح کردیم که با یک میلیون تومان هم می‌شود شغلی ایجاد کرد و اکنون با وجود گذشت چند سال و گرانی مواد اولیه هنوز هم می‌توان با یک میلیون تومان شغلی را ایجاد کرد.» هرچند بحث راه‌اندازی چنین کسب و کارهایی این روزها بحثی جدی در بسیاری از اقتصادهای درنیاست اما عده‌ای این ایده را شدنی ندانسته و آن را با اما و اگرهایی روبه‌رو می‌دانستند. برگزاروی نمایشگاه مشاغل مهارت محور کم سرمایه از سوی سازمان فنی و حرفه‌ای و به نمایش گذاشتن مشاغلی از این دست از سراسر کشور که صاحبان این مشاغل با کسب مهارت در همه ایده‌های تجاری خوب نیازی به صرف بودجه چندانی ندارند. استدلال وزیر کار این است که مشاغل نوین رو به رشد و پیشرفت هستند و آینده خوبی در زمینه اشتغال مهارت محور و مشاغل خانگی قابل تصور است و بر همین اساس در دولت جدید تأکید بر استفاده از ظرفیت مشاغل کم سرمایه مهارت محور و خانگی به جای مشاغل صرفاً صنعتی است.

به طور کلی آنچه این روزها در دنیا ماهیت کسب و کارها را تغییر داده و موجب حرکت به سمت مشاغل خانگی و خرد شده مزایایی است که اینگونه مشاغل دارند از جمله به حداقل رساندن هزینه راه‌اندازی، عدم نیاز به مکان تجاری و عدم نیاز به جابه جایی و هزینه‌های حمل‌ونقل است. دلایل دیگر، بویژه برای زنان، مراقبت از کودک و سایر نیازهای خانواده و امکان برقراری تعادل بین کار و زندگی و کیفیت زندگی بهتر است. البته اینگونه مشاغل صرفاً به فعالیت‌های سنتی، صنایع دستی و... محدود نمی‌شود و با پیشرفت تکنولوژی و توسعه اینترنت، کسب و کارهای دیجیتال و آنلاین سهم عده‌ای در اینگونه مشاغل دارند.

■ حرکتی جهانی به سمت مشاغل خرد
غلامحسین حسینی‌نیا، رئیس سازمان آموزش

فنی و حرفه‌ای کشور در گفت‌وگو با «ایران» می‌گوید: بررسی‌ها نشان می‌دهد که در دو دهه اخیر تحولات بسیاری در بازارهای جهانی رخ داده و ماهیت کسب و کارها تغییر کرده است. بیشتر کشورها به دلیل هزینه‌های پایین، پایداری بیشتر، نوآوری، سودآوری و درآمدزایی به سمت گسترش مشاغل خرد و کوچک رفته و اقتصادهای توسعه یافته و نوظهور در سایه کسب و کارهای خرد و کوچک به بهره‌وری و رشد و پویایی دست یافته‌اند. سهم بنگاه‌های بزرگ در اقتصاد نیم درصد و سهم بنگاه‌های متوسط کمتر از نیم درصد است، بنگاه‌های خرد و کوچک از سهم ۹۶ درصدی در اقتصاد برخوردارند؛ ولیکن توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط، رمز توسعه اقتصادی در دهه آینده است و کشور ما هم برای توسعه و شکوفایی اقتصادی و پایداری اشتغال باید به سمت گسترش مشاغل خرد و کوچک برود. وی درباره مشاغل مهارت محور شناسایی شده می‌گوید: مشاغل مهارت محور در زمینه‌های مختلفی شناسایی شده است، ولیکن بیشتر در مشاغل خانگی، صنایع دستی (چوب، فلز، سفال، چاپ، سنگ، شیشه، چرم)، امور زراعی و باغی، صنایع غذایی، صنایع چوب، هتلداری، گردشگری، مکانیک، الکترونیک (تعمیرکاری لوازم خانگی، صوتی و تصویری)، صنایع پوشاک و... است که از میان این رشته‌ها حوزه فناوری اطلاعات دارای مشاغل بیشتری نسبت به سایر رشته‌ها است.

■ مهارت آموزی، شرط اول ایجاد شغل با سرمایه کم
به گفته وی، بحث اصلی در ایجاد شغل‌های کم سرمایه بر، مهارت آموزی است که این آموزش‌ها در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای رایگان در اختیار مردم قرار می‌گیرد و فقط در آموزشگاه‌های آزاد هزینه کم دریافت می‌شود. بر اساس پایشی که در این مجموعه صورت گرفته است، بیشتر شغل‌هایی که شناسایی و احصا شده، شغل‌های مهارت محور هستند و سرمایه زیادی جز چند ابزار کار نیاز ندارد و سهم مهمی در پایداری اشتغال ایفا می‌کند.

با اینکه ایده مشاغل مهارت محور با سرمایه اندک این روزها در دنیا طرفدار زیاد دارد اما بسیاری از منتقدان راه‌اندازی شغل با سرمایه اندک را شدنی نمی‌دانند اما معاون وزیر کار تأکید می‌کند: راه‌اندازی شغل با سرمایه اندک شدنی است چرا که آورده آن مهارت شخص است و نیاز به سرمایه بالا ندارد و صرفاً به خرید ابزار کار نیاز دارد و مشاغل شناسایی شده بین یک میلیون تا ۱۰ میلیون تومان سرمایه نیاز دارند تا فرد آموزش دیده و ماهر، بتواند فعالیت خود را شروع کند. حسینی‌نیا درباره پیش‌نیازهای ثبات، توسعه و پایداری اینگونه مشاغل هم تصریح می‌کند: اشتغال اصلی‌ترین راه‌گذران معیشت است و شغل

■ یکشنبه ۲۴ بهمن ۱۴۰۰

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۷۸۴۹

سهم سازمان فنی و حرفه‌ای در رونق کسب و کارهای مهارت محور

غلامحسین حسینی‌نیا، رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در گفت‌وگو با «ایران» درباره برنامه‌های سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور برای گسترش و توسعه مشاغل مهارت محور تأکید می‌کند: تربیت نیروی انسانی ماهر و کارآفرین که قادر باشد با ایجاد ارزش افزوده و خدمات قابل عرضه در اقتصاد کشور فرصت‌های شغلی پایداری برای دیگران ایجاد نماید به‌عنوان یکی از استراتژی‌های مؤثر در فرایند توسعه به‌شمار می‌رود و در این میان آموزش‌های مهارتی و فنی و حرفه‌ای به‌عنوان یکی از اجزای لاینفک دولت در مسیر توسعه محسوب می‌شود.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، به‌عنوان متولی اصلی آموزش‌های مهارتی، با انجام اقدامات و دستاوردهای ذیل سهم مهمی را در این فرایند دارا است.

■ ارائه آموزش‌های مهارتی به ۴۹۷ هزار و ۳۰۲ نفر در مراکز دولتی و ۵۰۲ هزار و ۲۹۴ نفر

در آموزشگاه‌های آزاد بخش خصوصی به کارجویان، کارکنان وظیفه نیروهای مسلح، زندانیان، معتادان بهبودیافته و متجاهر، افراد دارای معلولیت، زنان سرپرست خانوار/بدرپرست، روستاییان، عشایر، دانش‌آموزان، دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، شاغلین، پناهندگان و اتباع خارجی در ۹ ماه سال جاری. (۸ درصد رشد در بخش دولتی و ۱۴۹درصد رشد در بخش خصوصی نسبت به زمان مشابه)

■ شناسایی و معرفی ۴۷۲ شغل مهارت محور کم سرمایه بر

■ تدوین ۵۰۰ استاندارد جدید شایستگی و ارزشیابی مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای

■ برگزاری جشنواره مهارت آموزنگان کارآفرین برتر

■ تقویت و توسعه تقاضا محور کردن آموزش در زندان‌ها

کاروتعاون

۱۱۱

پایدار به توسعه پایدار کمک خواهد کرد و تغییر نگرش افراد در اهمیت ایجاد مشاغل خرد با کسب و ارتقای مهارت در خوشه شغل به جای اتکا به منابع مالی، نخستین و مهم‌ترین مؤلفه در ایجاد اشتغال پایدار است. داشتن توجیه فنی و اقتصادی شغل، ایجاد ارتباط شبکه‌ای و خوشه‌ای بین این دست مشاغل برای کسب بازار بهتر و حمایت از حوزه‌های پایین دستی و بالادستی، فراهم کردن اولویت بهره‌گیری از تولیدات داخلی و... از بیش نیازهای ثبات، توسعه و پایداری اینگونه مشاغل است.

■ سهم بزرگ مشاغل خرد از اقتصادهای دنیا

دو سال قبل سازمان بین‌المللی کار در گزارشی با عنوان «مسائل کوچک: شواهد جهانی در مورد سهم مشاغل آزاد، شرکت‌های خرد و شرکت‌های کوچک و متوسط» به جایگاه کسب‌وکارهای کوچک و خوداشتغال‌ها در اقتصاد کشورهای مختلف پرداخت و اشاره کرد که مشاغل خانگی و کسب و کارهای کوچک اکثر مشاغل را در سراسر جهان تشکیل می‌دهند. در این گزارش اشاره شده بود که گسترش اینگونه مشاغل پیامدهای مهمی برای سیاست‌های اشتغال و حمایت از شرکت در سراسر جهان دارد. بر اساس تخمین‌های سازمان بین‌المللی کار (ILO)، خوداشتغالی، شرکت‌های خرد و کوچک نقش بسیار مهم‌تری نسبت به آنچه قبلاً تصور می‌شد در ایجاد شغل ایفا می‌کنند. بر مبنای این گزارش داده‌های جمع‌آوری شده در ۹۹ کشور نشان می‌دهد که این به اصطلاح «واحدهای اقتصادی کوچک» روی هم ۷۰ درصد از کل اشتغال را تشکیل می‌دهند که آنها را تا حد زیادی مهم‌ترین محرک‌های اشتغال می‌سازد. این یافته‌ها پیامدهای «بسیار مرتبط» برای سیاست‌ها و برنامه‌ها در زمینه ایجاد شغل، کیفیت شغل، راه‌اندازی، بهره‌وری شرکت و رسمی‌سازی مشاغل دارد که طبق این گزارش، باید بیشتر بر این واحدهای اقتصادی کوچک تمرکز کرد. این مطالعه همچنین نشان داد که به طور متوسط ۶۲ درصد از اشتغال در این ۹۹ کشور در بخش غیررسمی است، جایی که شرایط کار به طور کلی پایین‌تر است (یعنی فقدان امنیت اجتماعی، دستمزدهای پایین‌تر، ایمنی و بهداشت شغلی ضعیف و روابط صنعتی ضعیف‌تر) و همچنین در کشورهای با درآمد بالا، ۵۸ درصد از کل اشتغال در واحدهای اقتصادی کوچک است، در حالی که در کشورهای با درآمد پایین و متوسط این نسبت به‌طور قابل توجهی بیشتر است. این گزارش توصیه می‌کند که حمایت از واحدهای اقتصادی کوچک باید بخش مرکزی استراتژی‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی باشد. این امر بر اهمیت ایجاد محیطی توانمند برای چنین کسب و کارهایی تأکید می‌کند.

سرمایه اولیه‌ام یک جعبه ابزار بود

محمد جواد فریدی، برقرکار سیار- وقتی وارد دانشگاه شدم و لیسانس گرفتم دیدم که مدرک عملاً پشتیبان است و برای ورود به بازار کار نیازمند مهارت هستم بنابراین با مهارت آموزی در زمینه برق صنعتی و ساختمان و همچنین دزدگیر و... و سرمایه اولیه‌ام که فقط یک جعبه ابزار بود کار را شروع کردم.

۲۵ ساله‌ام و کارم را از ۲۱ سالگی شروع کردم و الان استادکار برق هستم و شاگرد هم دارم و حتی پروژه‌های دولتی و غیر دولتی می‌گیرم. برای اینکه کسی در این کار موفق شود نیاز به مهارت و پشتکار زیاد دارد. من هم از روز اول نمی‌توانستم بپراحتی اعتماد کسی را جلب کنم تا کاری به من سپرده شود اما با تلاش و پشتکار توانستم خودم را ثابت کنم و مهارتم را نشان دهم.

سرمایه اولیه‌ام همان جعبه ابزار بود و چند تراکت که در سطح شهر پخش کردم، اما خودم شخصاً به ساختمان‌های در حال ساخت، اداره‌ها و شرکت‌ها مراجعه می‌کردم، کار را معرفی می‌کردم و به مرور در بازاریابی موفق شدم و حالا موقعیت خوبی در شغل خودم دارم.

وردست پدر بودم، الان استادکارم

مرتضی رفیع زاده، تأسیسات حرارتی - من شاگرد پدرم بودم، پدرم ۲۵ سال به‌عنوان کار دوم تعمیرات یکبج انجام می‌داد و از نوجوانی در کنار پدرم کار یاد گرفتم. تحصیلاتم هم البته در همین زمینه است و کارشناسی ارشد مکانیک و ۲۲ مدرک فنی و حرفه‌ای دارم. اما کارم را با همان مهارتی که سرمایه پدری بود و البته ۴۰ میلیون تومان وام که توانستم یک مغازه بگیرم، شروع کردم و الان هم مربی فنی و حرفه‌ای هستم و هم

چند کارآموز دارم. ورود به این کار نیاز به مهارت دارد و همین الان هم یکی از کارآموزهای من برای خودش کارت چاپ کرده و کار می‌گیرد بدون آنکه نیاز به سرمایه آنجنانی داشته باشد اما واقعیت این است برای ماندگاری در این کار اعتبار بسیار مهم است. شاید در برخی مشاغل بازاریابی صرف جوابگو باشد ولی برای کار ما باید سال‌ها برای کسب اعتبار تلاش کنیم. تبلیغات در این کار سینه به سینه است و فرد وقتی تعمیرکار خوب ببیند به افراد دیگر معرفی می‌کند و به قول معروف مشتری می‌آورد.

شغل و درآمد ثابت روی آن حساب کنم اما به هر حال همین که می‌توانم درآمد داشته باشم برایم بسیار جذاب و شیرین بود.

اتفاق جالبی که در این کار برابرم افتاد سفارش گرفتن از یک نفر در تهران بود که حتی او را نمی‌شناختم و از روی همین پیچم کارها را دیده و سفارش داده بود، او بعد از اینکه یکبار سفارش داد گفت که خیلی راضی بوده و می‌گفت تا حالا چنین طعمی از رب انار و دلال نجشیده بود، او بعداً بارها برای خودش و چند نفر دیگر سفارش داد.

البته ناگفته نماند که راه‌اندازی این مدل کسب و کار هم چندان سرنوشت مشخصی ندارد، من قبل از این کار، پیج بافتنی راه انداختم و چند سفارش هم گرفتم اما وقتی تعداد سفارش‌هایم بیشتر شد نیاز به نیروی کمکی داشتم که نداشتم و البته درآمد هم چندان نبود که بتوانم فرد دیگری را هم به کار بگیرم بنابراین اگر از شرط اول که بازاریابی است بپراحتی بگذریم، نیاز به توسعه کار شرط دوم است که باید سرمایه بیشتری داشته باشی و البته ریسک کار هم بالاتر می‌رود.

مادر و دختری کار را شروع کردیم

طیبه علی محمدی، عروسک بافی - کسب و کارم را با کمتر از یک میلیون تومان که هزینه خرید کاموا و میل و قلاب بافتنی بود شروع کردم، از همان ابتدا پیج اینستاگرام و گروه واتس‌اپی را راه انداختم و به دوستان و آشناها معرفی کردم و بر مبنای چیزی که سفارش می‌گیرم، تولید می‌کنم.

اگر یک سری به اینستاگرام بزیند و عروسک بافی را جست‌وجو کنید تعداد بسیار زیادی پیج مشابه پیج من وجود دارد که هم فروش دارند و هم آموزش می‌دهند

و همین مسأله کار را سخت می‌کند. من برای رقابت در این بازار سعی کردم قیمت‌هایم را به حداقل برسانم و کیفیت کار را بسیار بالا ببرم تا کسی که سفارش می‌دهد خودش معرف کارم به افراد دیگر باشد. ۳۷ ساله هستم و خانه دارم، اشتغال نداشتم ولی شروع یک کار، همراهی دخترم که صفحهم را در اینستاگرام راه‌اندازی کرد و ارتباط گیری با دوستان و آشناها برای دریافت سفارش، انگیزه‌ام را برای ادامه کار بیشتری می‌کند اما به هر حال برای توسعه کار باید بازاریابی کنم و مهارت‌های جدید یاد بگیرم چون مثلاً در کار ما که عروسک بافتنی است، مشتری‌ها ممکن است سفارش‌های دیگری برای بافتنی بدهند مثل کلاه و کت و لباس و... که البته من انجام می‌دهم یا در زمینه عروسک، بعد از اینکه عروسک‌های روسی به بازار آمد کمتر سراغ عروسک‌های بافتنی را می‌گیرند.

رزین و زیورآلات رزینی زیاد است و پیچ‌های زیادی هستند که این کار را انجام می‌دهند اما برای داشتن یک پیچ خوب و کاربردی و جلب مشتری، حفظ و رضایت او باید تلاش کرد. در صفحه خود علاوه بر معرفی محصولات با کمس و توضیحات، سعی می‌کنم به صورت مناسبتی مثلاً عید، روز زن و... هم تولیدات جدید و به روزی داشته

سیده فاطمه عبدپور، زیورآلات رزینی - ۶ ماه است ساخت زیورآلات رزینی و فروش آن از طریق اینستاگرام را شروع کردم. این کار سرمایه بسیار کمی می‌خواهد و با کمتر از دو میلیون تومان می‌توان آن را شروع کرد اما مهم این است که بازاریابی خوبی داشته باشید و بتوانید محصولات را بخوبی معرفی و عرضه کنید. البته کار

حس شیرین رضایت مشتری

دارم، دوست دارم در رشته‌ای که درس خوانده‌ام مشغول به کار شوم اما حتی اگر کار هم پیدا کنم در کنار آن کار زیورآلات رزینی را رها نمی‌کنم؛ کاری که با یک مهارت شروع شده، خودم برای ساختنش و جلب مشتری تلاش کرده‌ام و حس شیرین رضایت مشتری را در آن چشیده‌ام.